

Geleen, 03 februari 2025

Aan: Het College van Burgemeester en Wethouders van Sittard-Geleen
Postbus 18
6130 AA Sittard

Geachte College van Burgemeester en Wethouders,

Hierbij bieden wij u het advies van de Wmo-raad Sittard-Geleen aan met betrekking tot de gewijzigde berekeningssystematiek voor het pgb voor diensten, zoals opgenomen in het concept van de Verordening Wmo 2025.

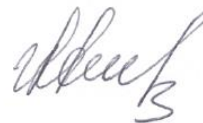
Dit advies is een aanvulling op ons eerdere advies van 06 september 2024, op het concept van de Verordening Wmo 2025 en naar aanleiding van uw verzoek van 24 januari 2025, om uiterlijk 03 februari 2025 dit aanvullende advies aan u uit te brengen.

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Namens de Wmo-raad Sittard-Geleen,
A.J.J.L. de Rouw
Voorzitter a.i.

M. Manukyan-Arakelian
Secretaris

Advies over wijzigingen en consequenties van de pgb's zoals aangegeven in de Toelichting wijziging verordening Wmo 2025 t.o.v. versie 12 december 2024

Het adviesverzoek

De gemeenteraad Sittard-Geleen heeft op 23 januari jl. aan de wethouder verzocht alsnog een aanvullend advies van de Wmo-raad te willen zien over de gewijzigde berekeningssystematiek voor de pgb's, vóór 6 februari a.s. De Wmo-Raad verzoekt de Adviescommissie om een advies uit te brengen uiterlijk op maandag 3 februari 2025.

Citaat gemeente:

Wij realiseren ons dat dit extra werk in korte tijd van u vraagt. We hopen dat u tegemoet kunt komen aan ons verzoek. U zult begrijpen dat het van belang is voor onze inwoners dat we z.s.m. met een nieuwe verordening aan de slag kunnen en de daaruit voortvloeiende nieuwe tarieven voor pgb in 2025.

Nogmaals bieden wij onze excuses aan voor het verzuimd hebben u mee te nemen in de gewijzigde berekeningssystematiek.

Opstelling van de Wmo-Raad met betrekking tot het adviesverzoek

Wettelijk is in de Wmo 2015 voorgeschreven dat het college ingezetenen in de gelegenheid stelt, waaronder in ieder geval cliënten of hun vertegenwoordigers, vroegtijdig voorstellen voor het beleid betreffende maatschappelijke ondersteuning te doen, advies uit te brengen bij de besluitvorming over verordeningen en beleidsvoorstellen betreffende maatschappelijke ondersteuning, en voorziet hen van ondersteuning om hun rol effectief te kunnen vervullen.

De gemeente betreft ingezetenen regelmatig door o.a. advies te vragen aan de onafhankelijke instanties waaronder Wmo-Raad. Doorgaans krijgt de Wmo-Raad dan per datum van het adviesverzoek minimaal zes weken de tijd voor het uitbrengen van een advies. Voor het onderhavige advies heeft de gemeente per hoge uitzondering verzocht om binnen een termijn van tien dagen een advies te geven. De oorzaak van deze korte termijn is gelegen in de gang van zaken vóór het adviesverzoek en het feit dat de Raadsvergadering over deze kwestie is vastgelegd op 6 februari 2025.

Gezien de omstandigheden voelt de Wmo-Raad zich moreel verplicht een advies uit te brengen maar zal zich beperken tot aanbevelingen met betrekking tot de wijziging in pgb-tarieven ZP Maatwerkvoorziening Begeleiding met de bijhorende indicatieprofielen.

Uitgangspunt van de Wmo-Raad is het minimaal behoud van het aantal geïndiceerde uren volgens de afgegeven indiceringsbeschikking van de gemeente en het adresseren dat de bal en verantwoordelijkheid niet gelegd mag worden bij de zorgvrager die een en ander zelfstandig zou moeten regelen met de nodige stress tot gevolg. De beschikking is voor de Wmo-Raad leidend, sturend en bepalend.

De Wmo-Raad merkt op dat consultering van externe partijen zoals PerSaldo in de gegeven adviestijd niet haalbaar is. In een overleg met de gemeente heeft de Wmo-Raad wel iets meer inzicht kunnen krijgen in de beweegredenen van de gemeente om in 2025 over te stappen op een andere berekeningssystematiek.

De kern van het verzoek

De gemeente hanteert per 2025 een andere berekeningssystematiek voor vaststelling van de pgb-tarieven voor alle aanbieders. Deze nieuwe berekeningssystematiek pakt voor de tariefstelling van ZZP'ers slechter uit dan voor andere aanbieders.

Achtergronden nieuwe berekeningswijze – wat zegt de gemeente?

Vóór en vanaf 2025

In 2021 is voor de Verordening 2022 voor een berekeningswijze gekozen waarbij veel globalere factoren zijn gehanteerd dan in 2025. De factor 'op goed geluk' was toen groter dan nu. Er werd toen in grote lijnen ingezet op de methode 95% voor gecontracteerde aanbieders, 90% voor professionele instellingen en 80% voor ZZP'ers, van de voorziening in natura. Destijds had de gemeente simpelweg minder data ter beschikking dan tegenwoordig en ook in de ontwikkeling van specifieke berekeningssoftware is in afgelopen jaren grote vooruitgang geboekt. Daardoor is de gemeente in staat gesteld om veel nauwkeuriger in te zoomen op factoren die het tarief bepalen en de waardering daarvan. Ze kan daardoor beter en meer gedifferentieerde tarieven samenstellen met een reële kostprijs die ook nog eens past binnen de begroting. Ook kunnen daardoor veel beter vergelijkingen worden gemaakt met landelijke benchmarks. Zo kan de gemeente beter toetsen of ze nog op het goede spoor zit. De toereikendheid van het pgb - *kan ik met het tarief de toegekende zorg inkopen* - is daarbij niet uit het oog verloren. Ook de toereikendheid is getoetst aan landelijke data. De gemeente heeft zich voor de nieuwe methode laten bijstaan door o.a. Bureau Berenschot en Bureau HHM en heeft de overtuiging dat de nieuwe wijze van berekenen op lange termijn eerlijker voor álle cliënten is dan de globale berekeningswijze van vóór 2025. De gemeente erkent dat de overgang naar het nieuwe stelsel voor sommige cliënten wel nadelige consequenties heeft. Zij zegt die wel zoveel mogelijk te willen beperken.

Wat zegt de wet Wmo-2015 over pgb?

Art. 2.1.3. lid 2.b Wmo-2015

In de verordening wordt in ieder geval bepaald op welke wijze de hoogte van een persoonsgebonden budget wordt vastgesteld waarbij geldt dat de hoogte toereikend moet zijn.

De wet zegt dus niet zoveel over de pgb-tarieven, behalve dat 'de hoogte toereikend' moet zijn. Dat is een zeer rekbaar begrip. Het budget moet dus hoog genoeg zijn om de ondersteuning in te kopen die de gemeente heeft toegekend. De gemeenten krijgen van de wet veel vrijheid voor invulling van de begrippen 'hoog genoeg' en 'toereikend'.

Wmo verordeningen en besluiten

De vigerende pgb-tarieven van de gemeente Sittard-Geleen zijn vastgelegd in de Wmo-Verordening 2022-1 en Wmo Besluit 2024.

De concept Verordening Wmo 2025 is opgesteld volgens format van de modelverordening van Schulinck (versie oktober 2023). De format wordt ook door veel andere gemeenten gebruikt. De gemeente Sittard-Geleen heeft de eigen huidige verordening Wmo 2022-1 naast die van Schulinck gelegd en de teksten die ze wil behouden overgenomen in de nieuwe Wmo Verordening 2025.

In de concept Verordening 2025 zijn de pgb-tarieven aangepast ten opzichte van 2022-1. De concept Verordening 2025 is nog niet door de gemeenteraad bekrachtigd. Dat staat op de agenda voor 6 februari a.s.

Analyse van de tarieven

Zoals in het overzicht in de *Tarievenbijlage* is weergegeven zijn de beoogde uurtarieven voor ZIN Zorg in Natura en Professionele instellingen gestegen ten opzichte van 2024. De ZZP uurtarieven pgb zijn gedaald.

Uit het overzicht wordt ook duidelijk dat de oude systematiek wordt losgelaten. De ZZP-tarieven zijn nog maar 70,5% van de ZIN-tarieven (voorheen 80% = minus 9,5%) en de Professionele Instellingen-tarieven 88,3% (voorheen 90 % = minus 1,7%).

Opbouw tarief professionele ondersteuning ZZP Begeleiding

Jaarsalaris

Alle tarieven, ook die van ZZP, gaan uit van dezelfde CAO en krijgen dezelfde start in maandsalarissen per indicatieprofiel. ZZP'ers hebben weliswaar geen CAO maar

de gemeente heeft ervoor gekozen om voor deze groep dezelfde uitgangssituatie toe te passen als bij de andere aanbieders.

De percentages van kortingen en toeslagen op de salarissen verschillen voor een ZZP'er alleen voor:

- Opslag overhead, 14,75% in plaats van 29,6%
- Risico-opslag 1% in plaats van 2%
- Alle overige percentages zijn voor alle aanbieders gelijk.

Declarabele uren

Volgens de Toelichting van de gemeente zijn er in 2025, 1478 declarabele uren voor een ZZP'er.

Omgerekend komen we dan tot de volgende vastgestelde kosten voor jaarsalarissen incl. alle lasten en toeslagen:

Indicatieprofiel Begeleiding behoud en Begeleiding ontwikkeling	Declarabele uren x uurloon	2025 Kosten afgerond
1 en 2	1.478 x 52,99	78.325
3	1.478 x 55,86	82.577
4	1.478 x 60,65	89.662

Uitgangspunt voor alle tarieven is het aantal werkuren op jaarbasis zijnde 1878 / 36 uren per week. De in de tabel genoemde waarde van 1478 uren is voor een ZZP'er de 'inzetbare cliëntcontacttijd'. Van de 1878 uren zijn 1478 uren over nadat de volgende onderdelen zijn verrekend:

- verlof en vitaliteit/PBL (PersoonlijkBudgetLevensfase) + bovenwettelijk
- 25% van het ziekteverzuim professionele instelling op basis van vierjarig gemiddelde
- Niet declarabele reistijd
- Indirect cliëntgebonden tijd

Resteert 1.478 uur, zijnde 79% (van 1878 = 100%)

Opbouw tarief Professionele Instellingen Begeleiding

Jaarsalaris

Ook de CAO-salarissen van professionele instellingen zijn bij de start per indicatieprofiel gelijk aan de andere tarieven ZIN en ZZP. De verschillen ontstaan na verrekeningen van kortingen en toeslagen.

De percentages van kortingen en toeslagen op de salarissen verschillen met een ZZP'er alleen voor:

- Opslag overhead, nl. 29,6% in plaats van 14,75%
- Risico-opslag 2% in plaats van 1%
- Alle overige percentages zijn voor alle aanbieders gelijk.

Declarabele uren

Volgens de Toelichting van de gemeente zijn er in 2025, 1.346 declarabele uren voor een Professionele Instelling. Omgerekend komen we dan tot de volgende vastgestelde kosten voor jaarsalarissen incl. alle lasten en toeslagen:

Indicatieprofiel Begeleiding behoud en Begeleiding ontwikkeling	Declarabele uren x uurloon	2025 Kosten afgerond
1 en 2	1.346 x 66,32	89.260
3	1.346 x 69,92	94.104
4	1.346 x 75,92	102.178

Uitgangspunt voor alle tarieven is het aantal werkuren op jaarbasis zijnde 1878 / 36 uren per week. De in de tabel genoemde waarde van 1.346 uren is voor een Professionele instelling de 'Direct cliëntgebonden uren'.

Van de 1878 uren zijn 1478 uren over nadat de volgende onderdelen zijn verrekend:

- Feestdagen
- Verlof en vitaliteit/PBL (PersoonlijkBudgetLevensfase) + bovenwettelijk
- 100% van het ziekteverzuim professionele instelling op basis van vierjarig gemiddelde
- Niet declarabele reistijd
- Indirect cliëntgebonden tijd

Resteert 1.346 uur, zijnde 72% (van 1878 = 100%)

Verschillen in tarieven ZZP en Professionele instellingen		
	ZZP	Professionele instellingen
Bij berekening salarissen		
• Opslag overhead	14,75%	29,6%
• Risico-opslag	1%	2%
Bij berekening declarabele uren		
• Feestdagen	Geen verrekening	Wel verrekening
• Ziekteverzuim	25% van Prof.instelling	100%

Wat is het effect van de verschillen op het uurtarief?		
	ZZP	Professionele instelling
Bij berekening salarissen		
• Opslag overhead	14,75% + 14,85% Het tarief wordt hoger	29,6%
• Risico-opslag	1% + 1% Het tarief wordt hoger	2%
Bij berekening declarabele uren		
• Feestdagen	+ 43 uren Het tarief wordt hoger	43 uren
• Ziekteverzuim	36 uren + 89 uren Het tarief wordt hoger	125 uren

Wat is het financiële effect van de tariefverschillen ZZP voor de cliënten?			
Indicatieprofielen	ZZP 2024	ZZP 2025	Financieel nadeel cliënt
Begeleiding behoud Begeleiding ontwikkeling 1	54,91	52,99	1 uur per week: $52 \times 1 \times \text{€ } 1,92 = \text{€ } 99,84$ Per maand € 8,32
Begeleiding behoud Begeleiding ontwikkeling 2	54,91	52,99	2 uur per week: $52 \times 2 \times \text{€ } 1,92 = \text{€ } 199,68$ Per maand € 16,64
Begeleiding behoud Begeleiding ontwikkeling 3	59,21	55,86	4 uur per week: $52 \times 4 \times \text{€ } 3,35 = \text{€ } 696,80$ Per maand € 58,07
Begeleiding behoud Begeleiding ontwikkeling 4	65,66	60,65	6 uur per week: $52 \times 6 \times \text{€ } 5,01 = \text{€ } 1.563,12$ Per maand € 130,26

Aantal cliënten met een PGB-ZZP Sittard-Geleen (74)		
Indicatieprofielen	Aantal cliënten	Financieel voordeel voor gemeente door lager tarief ZZP in 2025
Begeleiding behoud 1 + 2	10	Max. 3 uur per week: $52 \times 3 \times \text{€ } 1,92 = \text{€ } 300 \times 10 = \text{€ } 3.000$
Begeleiding behoud 3	22	4 uur per week: $52 \times 4 \times \text{€ } 3,35 = \text{€ } 697,00 \times 22 = \text{€ } 15.330$
Begeleiding behoud 4	3	6 uur per week: $52 \times 6 \times \text{€ } 5,01 = \text{€ } 1.563,00 \times 3 = \text{€ } 4.690$
Begeleiding ontwikkeling 1 + 2	30	Max. 3 uur per week: $52 \times 3 \times \text{€ } 1,92 = \text{€ } 300,00 \times 30 = \text{€ } 9.000$
Begeleiding ontwikkeling 3	6	4 uur per week: $52 \times 4 \times \text{€ } 3,35 = \text{€ } 697,00 \times 6 = \text{€ } 4.182$
Begeleiding ontwikkeling 4	3	6 uur per week: $52 \times 6 \times \text{€ } 5,01 = \text{€ } 1.563,00 \times 3 = \text{€ } 4.690$
Kosten voor de gemeente om verschil in tarief ZZP op te heffen		€ 40.892

AANBEVELINGEN

Over de cliënten met tarieven pgb-ZZP

De Wmo-Raad constateert dat de ZIN-tarieven en tarieven Professionele Instellingen 2025 een verhoging kennen ten opzichte van 2024 en dat is goed nieuws voor de betrokken cliënten (119). Voor de cliënten met een pgb-tarief Professionele ondersteuning door ZZP (74) is het nieuws niet zo fraai. Duidelijk is dat de cliënten die door ZZP'ers worden begeleid er financieel op achteruit gaan. Uit de tabel 'Wat is het financiële effect van de tariefverschillen ZZP voor de cliënten?' blijken de tariefverschillen per indicatie. Daarnaast willen wij nadrukkelijk opmerken dat voor alle cliënten elke geïndiceerde minuut voor begeleiding en ondersteuning van groot belang is en dat de geïndiceerde uren blijven staan.

Uit informatie van de gemeente blijkt dat 178 cliënten een pgb hebben. Daarvan zijn 74 cliënten die een pgb via een ZZP'er hebben. Samen hebben deze 74 cliënten een financieel nadeel van ruim € 40.892 op jaarbasis. (Zie tabel 'Aantal cliënten met een PGB-ZZP Sittard-Geleen (74)') Het gaat hier dus niet om een significant hoog bedrag voor de gemeente. 180 mensen een cadeaubon sturen van € 30 kost immers ook al € 5.400. Met de kosten van brieven, verzending en manuren zit je zo op € 10.000 om maar iets te noemen.

De Wmo-Raad is niet blind voor problemen met betrekking tot het aankomende zgn. ravijnjaar 2026. Wij begrijpen ook dat de gemeente daarop al moet voorsorteren, dat ze voor steeds meer dilemma's komt te staan en steeds vaker minder leuke keuzes moet maken. Wij hebben begrip ervoor dat de gemeente door voortschrijdend inzicht kiest voor een ander tariefstelsel dat de komende jaren een stabiele gedifferentieerde maatwerktarifiering moet waarborgen.

Wij zijn ook geïnformeerd dat het ZZP-tarief de toets Handreiking Toereikendheid Tarieven, waarbij de tarieven getoetst worden aan de landelijke ZZP-tarieven, doorstaat. In die Handreiking is ook te lezen hoe complex het is om tot een tarief te komen.

Desalniettemin zijn wij van mening dat de gemeente hier en daar best 'aan knoppen kan draaien' om de financiële pijn bij de 'groep ZZP' te verzachten zonder dat het de Wmo-begroting geweld aan doet. Dat zou enerzijds kunnen binnen de kostenberekening en anderzijds bij de berekening van de declarabiliteit (Zie tabel 'Wat is het effect van de verschillen op het uurtarief?'). Elk nieuw stelsel zal 'gefinetuned' moeten worden, zo ook dit nieuwe tariefstelsel. Wij achten een

positieve bijstelling tot minimaal het tarief van 2024 plus indexering 2025 voor deze groep cliënten noodzakelijk omdat ze achter blijven bij de andere groep die zelfs verhoging van de tarieven tegemoet kan zien.

Over de vrije keuze van zorgaanbieders

Verder wil de Wmo-Raad aandacht vragen van de gemeente voor de vermeende vrije keuze van zorgaanbieder en voor keuze 'zorg in natura' of 'pgb'. In de laatste 'Ronde' van 23 januari jl. werd pijnlijk duidelijk dat die vrije keuze in de praktijk zeker niet voor alle cliënten een optie is. Het is voor cliënten een crime om van vertrouwde begeleiding te moeten wisselen en zeker vanwege financiële redenen. Daar raken mensen vol van in de stress en dat is nou net niet wat ze nodig hebben. Ze hebben de geïndiceerde zorg keihard nodig. Bovendien zullen ze dan nieuwe onderhandelingen moeten voeren met de zorgaanbieder. Daar zit echt niemand op te wachten. Niemand wil de vertrouwde begeleider inruilen voor onzekerheid. Daar komt bij dat een cliënt die wijzigt van aanbieder hoogstwaarschijnlijk te maken krijgt met wachtlijsten.

Ja, ze hebben theoretisch de vrije keuze om van aanbieder c.q. zorg te switchen maar praktisch gezien is dat toch geen optie. De vrije keuze werkt natuurlijk wel bij de nieuwe aanvragen.

De Wmo-Raad vraagt de gemeente bij de tariefstelling, de indicering en de communicatie nadrukkelijker rekening te houden met de menselijke aspecten van de beperkingen en de medische en financiële gevolgen voor de cliënt en niet alleen te focussen op goede systemen.

Brieven aan cliënten

Met de in het afgelopen najaar verzonden brieven aan betrokken cliënten (en blijkbaar ook aan niet betrokken cliënten) over de PGB-tarieven heeft de gemeente niet de schoonheidsprijs gewonnen.

De Wmo-Raad vertrouwt erop dat de gemeente passende maatregelen neemt om dit in de toekomst te voorkomen en de cliënten alsnog adequaat en correct informeert. Dat de gemeente onlangs (28 januari jl.) een oprechte excuusbrief heeft gestuurd waarderen wij zeer. *Opmerking: Gezien de historie in deze kwestie en doordat de gemeente vraagt om een advies op uiterst korte termijn zou het van fatsoen betuigen dat de Wmo-Raad geïnformeerd zou zijn over de inhoud van de excuusbrief en de begeleidende bon.* De bon zal in goede aarde vallen ware het niet dat deze cliënten de gemeente niet in dank zullen afnemen als ze na de mooie excuusbrief alsnog geconfronteerd worden met een verlaging van het tarief.

Slot-aanbeveling

Veel vragen over het nieuwe tariefstelsel zijn nog onbeantwoord. Cliënten, betrokkenen en andere partijen hebben geen overzicht over de maatregelen. Met een was-woordt lijst 2024-2025 kan de gemeente schematisch duidelijk maken wat de gevolgen zijn van de wijziging van het tariefstelsel. Denk daarbij o.a. aan:

- Aantal contracten
- Lopende contracten
- Aflopende contracten
- Nieuwe contracten
- Contractstermijnen
- Indexeringen
- Looptijden
- Verlenging
- Overgangsrecht
- Aanbestedingsverschillen van Open House naar 2025
- Etc.

Hoewel delen van deze informatie in de concept-Verordening staan is een overzichtelijk schema voor alle betrokkenen en partijen welkom.

Tariefbijlage

OVERZICHT TARIEVEN 2024 / 2025 ZIN TARIEVEN (ZORG IN NATURA)

Begeleiding behoud, Begeleiding ontwikkeling	2024	2025	+ / - euro	+ / - in %
1 en 2	68,64	75,15	6,51	9,5
3	74,01	79,23	5,22	7
4	82,08	86,02	3,94	4,8

ZZP UURTARIEF PGB IN EURO

Begeleiding behoud, Begeleiding ontwikkeling	2024	2025	+ / - euro	+ / - in %
1 en 2	54,91	52,99	-1,92	-3,5
3	59,21	55,86	-3,35	-5,7
4	65,66	60,65	-5,01	-7,6

ZZP UURTARIEF PGB IN % VAN ZIN-TARIEF

Begeleiding behoud, Begeleiding ontwikkeling	2024	2025	+ / -	+ / - in %
1 en 2	80	70,5	-9,50	-12
3	80	70,5	-9,50	-12
4	80	70,5	-9,50	-12

PROFESSIONELE INSTELLINGEN PGB UURTARIEF IN EURO

Begeleiding behoud, Begeleiding ontwikkeling	2024	2025	+ / - euro	+ / - in %
1 en 2	61,77	66,32	4,55	7,4
3	66,61	69,92	3,31	5,0
4	73,87	75,92	2,05	2,8

PROFESSIONELE INSTELLINGEN PGB UURTARIEF IN % VAN ZIN-TARIEF

Begeleiding behoud, Begeleiding ontwikkeling	2024	2025	+ / -	+ / - in %
1 en 2	90,0	88,3	-1,7	-1,9
3	90,0	88,3	-1,7	-1,9
4	90,0	88,3	-1,7	-1,9